

cembra pismeno ali ustno oglašiti pri političnem okrajnem oblastvu svojega stanovišča,

Na podstavi dospelih oglasil določi potem politično deželno oblastvo potrebno število izbirnih (dopustilnih) komisij ter po političnih okrajnih oblastvih in županstvih dá na znanje, kje bodo te komisije poslovale in kedaj bodo žebce javno izbirale.

Politično deželno oblastvo sme tudi za več političnih okrajev postaviti eno komisijo, kar bode primerno dati na znanje.

Izbor posamičnih žebcev na drugem kraji ali ob drugem času sme politično deželno oblastvo izimno samo tedaj dovoliti, ako plača dotični posestnik žebcev iz svojih novcev komisijske stroške, ki so morebiti s tem združeni.

§. 3.

Izbirne komisije postavlja politično deželno oblastvo na tri leta; sestavljene so iz zastopnika poveljstva državni žebčarni in iz dveh strokovnjakov, katera po dogovoru s poljedelsko družbo kranjsko imenuje politično deželno oblastvo. Vsakemu zadnjih dveh je postaviti namestnika.

Ako ni med komisijskimi člani nobenega živinozdravnika, pridružiti ji je živinozdravnika, eventualno konjskega zdravnika, katerega pa ni šteti za komisijskega člana, ampak on mora oddajati samo svoje mnenje, kakega zdravja so žebci, ki se pripeljejo pred komisijo.

Komisijski članovi izvolijo izmed sebe načelnika kot voditelja komisiji.

§. 4.

Izborna komisija sme izmed žebcev, ki so bili pred njo pripeljani, samo tiste potrditi za spuščanje, kateri so se pri preiskavi skazali, da so zdravi, da nimajo na sebi nobene dedne napake, da so prikladni za pleme in primerni vrstam in pasmam plemenskega okoliša.

Komisija mora v dopustilnem listu izrečno omeniti, za katero vrsto kobil ali za katero pleme spoznava žebca pripravnega.

Komisija odločuje z večino glasov.

Da je sklep veljaven, treba je, da so navzoči trije člani.

§. 5.

Zoper sklep izborne komisije ni dopuščena pritožba.

Posestnikom žebcev, katerim je izborna komisija zavrnila njih prošnjo za dopustilo, mora komisija vzroke te zavrnitve ustno, in, ako zahtevajo, pismeno dati na znanje.

§. 6.

O komisijnem obravnavanju naj se spiše zapisnik, katerega morajo podpisati vsi komisijski člani. Ta zapisnik naj se predloži deželnemu oblastvu.

Pri političnem deželnem oblastvu nabrani komisijski zapisniki se po izvršitvi dopustilnih izborov predložijo poljedelskemu ministerstvu.

§. 7.

Dopustilo daje brezplačno izbirna komisija na eno leto po vzorcu, katerega politično deželno oblastvo določi ter primerno razglasi.

To dopustilo daje pravico, postaviti žebca na določeno stajališče, ter ga spuščati za plemenitev kobil take vrste, kakoršne so v dopustilu določene.

§. 8.

Posestnik dopuščenega žebca je dolžan, lastniku kobile, na katero je bil žebec spuščen, dati potrdilo, to je. spuščalni list. Taisti je tudi dolžan, pisati natančen spuščalni zapisek o vseh kobilah, na katere je bil spuščen dopuščeni žebec.

Natančnejša določila o spuščalnem listu in o spuščalnem zapisku se izdajo po ukaznem potu.

§. 9.

Pristojbina za spuščanje je prepuščena slobodnemu dogovoru udeležencev.

§. 10.

Vsakega dopuščenega žebca mora med spusčalno dobo vsak mesec po eukrat preiskati živinozdravnik ali konjski zdravnik, katerega v to določi politično okrajno oblastvo. Izvid je poodčititi v dopustilnem listu.

Ako bi se pri preiskavi pokazale okolnosti, zaradi katerih ni dovoljeno še nadalje spuščati žebca za plemenitev, mora preiskujoči zdravnik spuščanje žebca začasno ustaviti ter brez odloga to naznaniti političnemu okrajnemu oblastvu, da to ukaže nadalje uradno poslovanje, eventualno po zakonu z dné 29. februarja 1880. l. (št. 35 drž. zak.) o odvratanji in zatiranji kužnih živinskih boleznih. Ako se navedeni zakon ne prilega dotičnemu slučaju, in ako je vkljub temu preklic dopustila potreben, sme se dopustilo preklicati samo po izreku izbirne komisije.

Stroške te preiskave plača državni zaklad.

Posestnik dopuščenega žebca je dolžan na zahtevanje izbirne komisije žebca na njegovem stajališču pripeljati pred komisijo samo ali pa pred člane, od nje poslane. (Konec prih.)

Slovenska Matica.

20. redni veliki zbor „Maticе Slovenske“

dné 8. aprila.

Prvosednik g. Grasselli pozdravi zbrane družabnike (krog 60); opravičuje odbor, zakaj da ni sklical lani niti izvanrednega niti rednega velicega zbora; pojasnuje, zakaj da je nameravana preuredba društvenih pravil in opravnega reda izostala iz današnjega dnevnega reda, in naznanja, da je odbor sklepe zadnjega rednega velicega zbora, tikajoče se Tomšičeve ustanove, izvršil.

Na to prebere zboru predstavljeni tajnik letno poročilo o odborovem delovanju v dobi od 1. decembra l. 1883. do 31. marca 1885. leta. Poročilo našteva seje odborove in obeh pododsekov, gospodarskega in književnega; omenja društvene knjige 1884. leta, rokopise, ki jih ima Matica na razpolaganje in ki se ji obetajo, družabniške razmere, odborove sklepe zaradi vplačevanja udnine, razpošiljanja in tiskanja društvenih knjig. Poročilo spominja se mnogobrojnih v zadnji dobi umrlih udov; omenja darila knjižnicam ljudskim šolam itd.; pravi, da je Matica na novo stopila v dejansko zvezo z nekaterimi českimi in da zamenjuje svoje knjige sedaj s 30 različnimi društvi; obeta, da se bo pri priliki sestavil za knjižnico posebni katalog. Matica se je udeležila spominskih slavnosti nekaterih slovanskih društev ali osebno, ali brzojavno ali pismeno. Vtemeljuje se stališče odborove večine nasproti nameravani preuredbi društvenih pravil in opravnega reda, in naznanjajo se uzroki, vsled kojih se je preuredba opustila. Konečno

opozarja poročilo družabnike na tiskana računska sklepa za leti 1883. in 1884., na proračuna za 1885. in 1886. leto, na statistični pregled o društvenem premoženju, njegovi porabi in o številu društvenih udov, na bilanco društvenega premoženja, na nasvete zaradi amortizacije glavnici dolžne svote in na račun o ptujih zakladih, ki so v matičinej oskrbi.

Na to pozove gosp. prvosednik zbor, naj vstane v izraz sožalja o izgubi tako mnogobrojnega števila odličnih matičarjev, rodoljubov in podpornikov društvenih, katerim bi bilo še dostaviti g. Vinka Potočina, ki je blagodušno volil Matici v svojej oporoki lepo svoto 500 forintov. (Se zgodi.)

V debati o letnem poročilu, katere se udeležé gg. Raič, Hribar, Trstenjak, dr. Tavčar, Robič, Grasselli, Lah in Orešec, se je stavilo več predlogov in interpelacij.

Predlog g. Hribarja, zbor naj voli g. Jana Lega zarad njegovih obilih zaslug za društvo častnim članom „Maticice Slovenske“, se soglasno sprejme.

Gosp. Trstenjakova interpelacija do odbora, zakaj da ni skrbel za slovnično pravilno pisavo v zadnjih društvenih knjigah, posebno v Letopisu, in kako misli postopati, da se pride temu v prihodnje v okom, prepušča se prihodnjemu odboru.

Predlog g. Trstenjaka, zbor naj odmeri nekemu pisatelju za njegov v zadnjem „Letopisu“ objavljeni spis višjo nagrado, ki pristojna izvirnim spisom, se zavrže z večino glasov.

Predlog g. Trstenjaka, naj se naroči prihodnjemu odboru, skrbeti za to, da si Matica kupuje lastništvo odličnih slovenskih pisateljev v ta namen, da bi priobčevala njihove dela v svojih društvenih knjigah, se soglasno sprejme.

Računska sklepa za leti 1883. in 1884. se odobrita po kratki stvarni debati.

Za pregledovalce društvenih računov se vnovič volijo per acclamationem gg. J. Pfeifer, dr. J. Starè in D. Žagar.

Po stvarnej debati o bilanci in nasvetih zaradi amortizacije glavnici dolžne svote, katere debate se udeležé gg. Grasselli, Hribar, dr. Vošnjak, dr. Tavčar in Robič, sprejmeta se soglasno sledeča predloga člana g. Hribarja:

I. a) Predlog odborov: „Letni stroški za izdavanje knjig ne smejo presegati svote 3300 forintov“ naj se zavrže; b) svote, ki jih je izdala Matica preveč in vsled kojih je prouzročila dolg pri svojej glavnici, naj se odobré; c) odboru naj se naroči, da v prihodnje vporablja za izdavanje knjig le one svote, ki so za to opredeljene in naj hrani glavnico nedotakneno; d) odboru se prepušča fruktificirati denar, kjer se mu bo zdelo najkoristnejše in najboljše.

II. Prihodnjemu odboru se naroča, naj vloži do deželnega zbora prošnjo zarad podpore v zadevi izdavanja šolskih knjig.

Odborniku g. Robiču izreka se soglasna zahvala za njegov marljivi in požrtvovalni trud, ki ga je imel s tem, da je sestavil statistični pregled in bilanco, in izraža se želja, naj bi se jednaki statistični pregledi sestavljali in velikemu zboru predlagali vsako leto, kojej se je obljubilo ustrezati.

Proračuna za 1885. in 1886. leto odobrita se brez debate.

Na to se vrši dopolnilna volitev v odbor. Izvoljeni so: gg. J. Marn in A. Praprotnik s po 91, M. Cigale z 90, P. Grasselli z 89, dr. J. Šust s 84, M. Vodusek s 83, dr. Fr. Lampè s 75, A. Einspieler s 57 in Fr. Levec z 49 od 95 oddanih glasov; 4 glasovnice pripoznane so bile za neveljavne. Razun imenovanih dobili so še: gg.

dr. J. Sket 34, V. Borštner 33, Jesenko 9, Kermavner 5, dr. Tavčar 4, Hribar, Lah in A. Raič po 3, Celestina, Flis, dr. Križan, dr. Kulavic, Trstenjak, T. Zupan in Žakelj po 2, Hauptmann, dr. Kos, Lavtar, Levstik in Smrekar po 1 glas.

Politične stvari.

Govor P. Greuterja

v budgetni debati 10. marca v državnem zboru.

(Dalje.)

Polkovnik mora imeti oblast in disciplino čez svoje častnike, in če tudi so v resnici uže nekaj, se morajo vendar vsi tej oblasti pokoriti; le pri velikošolcih bila naj bi takošna kontrola, ali hodijo redno poslušat ali ne, ali se kaj učé ali nič, strašansko nazadnjaštvo. (Veselost na desni.) Kedar ti gospodje potem uradniki postanejo, tedaj se jim pa nosovi pobesijo, ko uradni načelnik pravi: „Točno ob 9. ali 10. uri morate tukaj biti!“

Dokazi pokorščine odpravili so se v prejšnjih časih in kdor plačuje, tisti je gospodar. Dijaki plačujejo kolegije in zato so nasledki, kakoršne sem Vam naslikal.

Ako bi se v tem oziru kaka boljša kontrola vpejljala, bi ne bilo prav nič odveč in čista višava učenosti vsled tega ne bo prav nič trpela, v praktičnem bi bilo pa mnogo bolje in to tem bolj, ker ima prostost poduka in učenja marsikako dobro stran, kateri bi ne želel, da bi se odpravila. Ako se pa prostost učenja zamenja s prostostjo postopanja in nemarnosti, se moram pa prav odločno taki prostosti upirati.

Konečno (dobro! dobro! na levi). Prezgodaj ste zaklicali ondi „dobro!“ (Živahna veselost na desni.) Konečno le še nekaj opazek o mojem spoštovanem rojaku prof. vitezi Wildauerji. Predlagal je na korist inomošenske univerze sledečo resolucijo (bere): „Slavna vlada se poziva gledé slabih prostorov na inomošenski univerzi nemudoma potrebno ukreniti, da se prične potrebno zidanje; denar za to naj se pripravi po ustavni poti.“

Proti tej resoluciji prav za prav nimam jaz nič ugovora, toda utemeljeval jo je tako smešno, da se uže moram nekoliko pri njej pomuditi. On nam konservativnim poslancem iz Tirolske očita, da nimamo nobene čuti več za vedno večje stroške narodove; on pravi (bere): „V tem morji bleska in svitlobe vleče se jedna temna proga; in ta je vedno večja teža davkov, ne poslopnina, katero po naši deželi vedno britkeje občutimo, tudi ne vedno marljiveje iztirjevanje davkov, ki celó brizgalnice, čebrè in planinske družbe z davkom obklada.“ Tako je utemeljevanje. (Veselost na desni.) In ko smo mi uže denar pripravili, da se poplačajo stari dolgovi, ko smo s težkim srcem finančnemu ministru privolili denar, da bo svoje potrebe z njim pokrival in se bo deficit sčasoma zmanjšal, pride ta-le profesor in od države novih izdajkov zahteva, rekoč: „Vi ste dovolili davek, toraj ste ljudstvu zopet davek povišali.“ (Dobro! in veselost na desni.) Mi moramo vendar dosledni biti in takemu zanikavcu davka tudi njegovo resolucijo odbiti. (Dobro! dobro! na desni.)

Dalje je gospod prof. vitez Wildauer mojemu prijatelju iz Pusterške doline očital, da mu njegova politična barvena slepota narodne kmete v Lvovu, Krakovem, Pragi in Ljubljani v črno-rumeni barvi kaže ter jih zamenja s spoštovano zastavo. Prav resno vas vprašam: „Ali mar poslanec iz Inomosta ni še nikdar videl,